

MEMO

Aan : Raadswerkgroep Middelen
Van : Rob Lievaart
Datum : 1 mei 2018
Onderwerp : Een auditcommissie voor West Betuwe?

1. Inleiding

De raad van Neerijnen heeft in juli 2014 een auditcommissie ingesteld. De andere twee fusiegemeenten kennen een dergelijke commissie niet.

Het onderwerp "auditcommissie" wordt niet genoemd in het Plan van Aanpak raden en griffies. Er ligt dus geen opdracht aan de raadswerkgroep Middelen om hier iets mee te doen. Het onderwerp heeft wel duidelijke raakvlakken met het werkterrein van de raadswerkgroep, zodat het voor de hand ligt om hier binnen de werkgroep toch bij stil te staan.

2. De auditcommissie van Neerijnen

Volgens de "Verordening auditcommissie gemeente Neerijnen 2014" heeft de commissie de volgende taken:

1. de voorbereiding van de benoeming van de accountant;
2. fungeren als het formele aanspreekpunt voor de accountant;
3. de evaluatie van de door de accountant verrichte werkzaamheden;
4. bespreken van het jaarlijkse controleplan en -protocol van de accountant en het uitbrengen van advies daarover aan de raad;
5. bespreken van de bevindingen van de accountant naar aanleiding van de jaarrekening-controle en andere rapportages;
6. advies uitbrengen aan de raad over de uitvoering van de verordeningen ex de artikelen 212, 213 en 213a¹ Gemeentewet;
7. bevorderen dat onderzoeken van de accountant, de rekenkamercommissie, de raad, het college en de ambtelijke organisatie op het terrein van rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid op elkaar worden afgestemd;
8. de raad gevraagd en ongevraagd adviseren over rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid in het kader van de kaderstellende en controlerende taak en de financiële functie van de raad.

Iedere raadsfractie kan een lid voordragen voor benoeming. Dat kan ook een burgercommissielid zijn. De raadsgriffier is secretaris van de commissie.

3. Situatie in Geldermalsen en Neerijnen

In Geldermalsen en Lingewaal is geen auditcommissie actief. In Geldermalsen zijn er wel plannen geweest om een auditcommissie in het leven te roepen², maar die is er uiteindelijk niet gekomen.

¹ Het gaat respectievelijk om de Financiële verordening, de Controleverordening en de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid.

² Ik heb begrepen dat het de bedoeling was die commissie vooral taken toe te kennen ten aanzien van de beoordeling van stukken uit de P & C cyclus.

4. Landelijk beeld

De VNG heeft in 2017 een handleiding³ uitgebracht, waarin wordt ingegaan op het fenomeen auditcommissie. Hieruit blijkt dat in 2017 in 88% van de gemeenten een auditcommissie actief was en dat in 2% van de gemeenten werd overwogen er een in te stellen. De resterende 10% beschikte niet over een auditcommissie. Soms waren de taken belegd bij een andere commissie; in andere gevallen had men bewust geen auditcommissie ingesteld, vanuit het idee dat het hier om taken gaat die voor de gehele raad van belang zijn.

Het takenpakket van een auditcommissie is niet vast omlijnd en kan per gemeente verschillen. De focus ligt meestal op allerlei zaken rond de accountantscontrole. De hierboven onder 1 t/m 5 genoemde taken zou je als het ‘klassieke’ pakket van een auditcommissie kunnen zien. Er zijn ook commissies die zich (tevens) richten op de interne controle, de planning -en controlcyclus, of op onderwerpen als risicobeleid, de nota reserves en voorzieningen e.d. Ook de hierboven onder 6 t/m 8 genoemde taken zie je in een aantal verordeningen terug.

5. Een auditcommissie voor West Betuwe?

Op dit moment is nog niet duidelijk hoe het bestuurlijke en politieke proces binnen de gemeente West Betuwe vanaf 1 januari 2019 wordt georganiseerd. De gedachtevorming over zaken als de besturingsfilosofie, de bestuurlijke organisatie en de vergaderstructuur is nog niet afgerond.

Zolang het “bestuurlijk bouwwerk” er nog niet staat, is het lastig te beoordelen of een auditcommissie een nuttige toevoeging kan zijn aan dat bouwwerk. Hoe moet je zo’n auditcommissie positioneren ten opzichte van andere overlegstructuren die de gemeente straks zal kennen? Ook is het op dit moment niet goed mogelijk om te beoordelen wat het takenpakket van een dergelijke commissie zou kunnen zijn. Daarom lijkt het op dit moment hoe dan ook te vroeg om nu al een antwoord te geven op de vraag of er straks wel of niet een auditcommissie moet komen.

Wellicht is dit zelfs een vraag die pas na 1 januari 2019 beantwoord zou moeten worden. In de aanloop naar de herindeling lijkt het niet direct een urgent besispunt. Ik heb begrepen dat de ambtelijke werkgroep financiën dezelfde mening is toegedaan.

Belangrijk is ook dat aspecten als de samenstelling van de commissie eigenlijk pas zinvol behandeld kunnen worden als er een nieuwe raad zit. Het voordeel van wachten op de nieuwe raad is ook dat die straks de eventuele behoefte aan een auditcommissie geheel naar eigen smaak kan invullen.

In dit verband is wel van belang dat de raad van West Betuwe voor het boekjaar 2019 een nieuwe accountant moet aanwijzen. Het betreft hier op grond van artikel 213 lid 2 van de Gemeentewet een bevoegdheid van de raad. De aanbestedingsprocedure voor de nieuwe accountant zal eind 2018 worden opgestart, maar denkbaar is dat een auditcommissie -of een andere overlegstructuur of ad hoc commissie- een adviesrol krijgt bij de selectie van de accountant en het voorstel aan de raad doet voor de benoeming. Hieruit vloeit voort dat het wenselijk is de vraag of er al dan niet een auditcommissie moet komen spoedig na 1 januari 2019 te beantwoorden, bijvoorbeeld in een in februari te houden raadsvergadering. Als niet geopteerd wordt voor een auditcommissie, zal de betrokkenheid van de raad bij de selectie van de accountant op een andere manier vorm moeten krijgen

6. Wat moet er met de Verordening van Neerijnen gebeuren?

De auditcommissie van Neerijnen is een commissie als bedoeld in artikel 84 van de Gemeentewet. In artikel 31 van de Wet arhi is bepaald dat de commissieverordening op 31 december 2018 van rechtswege vervalt. Daarmee houdt de commissie op te bestaan. Daarvoor hoeft dus geen actie te worden ondernomen.⁴

³ Handleiding Versterking opdrachtgeverschap van de raad bij de accountantscontrole.

⁴ Eventueel kan worden overwogen om de vervallenverklaring nog in een raadsbesluit vast te leggen, maar nodig is dat niet. Wat dit betreft, kan worden aangehaakt bij de lijn die ten aanzien van andere verordeningen wordt gevolgd die van rechtswege vervallen.

Als de raad van West Betuwe na 1 januari 2019 een auditcommissie in wil stellen, dan kan dat geregeld worden in een specifieke commissieverordening. Soms wordt de grondslag voor de commissie ook geregeld in de Financiële verordening.

7. Voorstel

Voorgesteld wordt om in de aanloop naar de herindeling geen activiteiten te verrichten die gericht zijn op het tot stand brengen van een auditcommissie voor West Betuwe. Daarbij geldt wel dat het verstandig is om het onderwerp in het eerste kwartaal van 2019 op te pakken, in verband met de selectie van de accountant voor het boekjaar 2019.

Het West Betuwe Beraad kan via de lijst ingekomen stukken van het standpunt van de raads werkgroep in kennis worden gesteld.